

Kulturstrategi

2023 - 2030

Kristiansand kommunes kulturstrategi 2023 – 2030

Innhold	3
Forord	4
Innledning.....	5
Organisering og prosess.....	5
Avgrensing	5
Strategier og satsingsområder	6
Visjon.....	6
Utfordringsbilde.....	7
Kunstnertetthet.....	8
Kommunale utgifter til kultur	9
Innspillmøter og lokale utfordringer	10
Globale utfordringer	10
Strategier	10
Kvaliteter	10
Mangfold.....	11
Bærekraft	12
Satsningsområder.....	13
Smartere sammen	13
Kompetent	15
Internasjonalt orientert	16
Synlighet, identitet og stolthet	17
Oppfølging av planen.....	18
Kilder	18

Forord

Kristiansand kommunes kulturstrategi 2023-2030 er utarbeidet i en spesiell tid. Kun få uker etter arbeidet startet kom pandemien og snudde opp ned på hverdagen vår. For kunst og kulturlivet ble pandemien et brutalt møte med krav om stengte scener og avstand mellom publikummere. Perioden med fravær av kulturaktivitet ga oss viktige perspektiver på hvorfor kunst- og kulturlivet står så sentralt i vår hverdag.

Kulturstrategien er skrevet for det profesjonelle kunst- og kulturfeltet. Satsingsområdene *Smartere sammen, Kompetent, Synlighet, identitet og stolthet* og *Internasjonalt orientert* skal legge til rette for at Kristiansand har infrastruktur, kompetanse og evne til å etablere seg blant de beste storbyene på kunst- og kulturfeltet i Norge. I Norsk Kulturindeks 2022 ligger Kristiansand på 48. plass, og betydelig lavere enn store byer og kommuner vi ønsker å sammenlikne oss med. Kristiansand har som målsetting å være på lik linje med storbyer vi sammenlikner oss med. Kun på denne måten kan Regionplan Agder 2030s mål for kunst og kultur realiseres.

Et konkret eksempel på en slik tilrettelegging er utviklingen av Odderøya. De siste tiårene har endret øya fra en sesongbasert festival-destinasjon til et batteri av kreativitet og kunnskap. Den langsomme og organiske veksten har gitt rom for et mangfold av aktører og uttrykk. Vest-Agdermuseet, Kunstsilo, og Kilden teater og konserthus, regionens sentrale kunst- og kulturinstitusjoner, ivaretar kulturarven og foster fellesskapet ved å berike livene våre, fremme kulturell forståelse og skape felles referanser. Veien fra elev på Knuden - Kristiansand kulturskole til profesjonell kunstner er, på Odderøya, bokstavelig talt «opp en trapp og inn en dør». Samsillet mellom unge talenter, kunst- og kulturinstitusjoner og profesjonelle kunstnerne på Odderøya er unikt og et resultat av kommunens langsiktige satsing på å levere gode kulturtilbud til både aktører og publikum.

For å møte de viktigste utfordringene fram mot 2030 har Kristiansand kommune i kommuneplanens samfunnsdel utpekt tre sentrale satsingsområder; vi skal bli mer attraktiv og miljøvennlig, inkluderende og mangfoldig samt skapende og kompetent. Kulturstrategien skal bidra til å realisere kommuneplanens samfunnsdel. Kulturstrategien gjentar ikke strategier, mål og tiltak som er utviklet og vedtatt i andre sammenhenger, men tar for seg det som er sjangerovergripende og peker mot utvikling, endring og nyskaping. Med et tidsperspektiv på nærmere ti år vil det være de overordnede utviklingstrekkene i kommunens kunst- og kulturliv som er hovedtema og videre et forsøk på å se sammenhenger og vise en felles vei for utvikling av byens kulturliv. Gjennom visjonen *Kristiansand – kultur i alt vi gjør* skal kunst og kultur være drivkraften i utviklingen av Kristiansand.

Strategien er et resultat av et stort antall innspillmøter, dialogmøter og webinarer. Et bredt utvalg av kommunens kulturaktører, fra de sentrale institusjonene til den enkelte kunstner, har gitt uttrykk for sine tanker og meninger i prosessen. Det har vært en fin opplevelse å møte engasjementet og kunnskapen som kulturlivet har bidratt med.

Kulturdirektøren ønsker spesielt å takke alle som har medvirket i arbeidet med ny kulturstrategi for Kristiansand kommune. Vi gleder oss til å realisere strategien sammen med kulturfeltet og videreutvikle kulturbyen Kristiansand.

Innledning

Kulturstrategien er skrevet på bakgrunn av dialog og innspill fra kunstnere, organisasjoner, institusjoner og enkeltpersoner. Grunnlaget for dokumentet er hentet fra de 21 innspillmøtene som ble gjennomført i perioden oktober 2020 – januar 2022.

Organisering og prosess

Kulturdirektøren har vært ansvarlig for utarbeidelsen av kulturstrategien og har ledet styringsgruppen bestående av direktør for kultur og innbyggerdialog og områdets kommunalsjefer.

Arbeidsgruppen har bestått av fire kulturfaglige rådgivere, rådgiver fra Business Region Kristiansand og rådgiver fra Klima og arealutvikling.

Referansegruppen har bestått av 16 representanter fra institusjoner, kompetansesentre, festivaler, produsenter, bransjeaktører og utøvende kunstnere i tillegg til rådgivere fra kommunalområdene Oppvekst, Kristiansand Eiendom og Kultur- og innbyggerdialog.

Innspillmøtene på tvers av kunstsjangre og innenfor hver sjanger har sikret innspill fra over 250 representanter fra institusjoner, kulturaktører, det frie feltet og bransjerepresentanter i Kristiansand.

Innbyggerne utenfor kulturlivet har hatt muligheten til å sende innspill pr brev eller via QR-koder på sentralt plasserte innspillkasser på fritidsklubber og bibliotekene både sentralt og i bydelene. Det kom inn 19 slike innspill.

Avgrensning

Kulturstrategien må sees i sammenheng med og har grenseoppganger mot følgende kommunale planer:

- Kommuneplanens samfunnsdel «Sterkere sammen» 2020-2030 (*vedtatt av bystyret 23.09.20*)
- Bibliotekplanen 2022-2026 (*vedtatt av bystyret 28.09.22*)
- Temaplan frivillighet 2022-2026 (*vedtatt av bystyret 18.05.22*)
- Temaplan idrett og friluftsliv 2023-2028 (*vedtatt av bystyret 22.03.23*)
- Folkehelsestrategi 2022-2030 (*vedtatt av bystyret 09.09.22*)
- Strategi for Knuden – Kristiansand kulturskole 2022-2029 (*vedtatt av bystyret 09.11.22*)
- Temaplan for fritidsklubber, tilrettelagte gruppetilbud og ferietilbud 2023-2028 (*vedtatt av bystyret 23.11.22*)

Kulturstrategien er et viktig strategisk dokument i arbeidet med å legge til rette for et godt, nyskapende og kreativt kulturliv og utvikling av kommunen. Kulturstrategien er ikke et overordnet plandokument for området kultur og innbyggerdialog, men sier i hvilken retning kommunen ønsker at Kristiansands kulturliv skal utvikle seg frem mot 2030. Strategien inneholder ikke tiltak. Tiltakene kommer i en egen handlingsplan.

Strategier og satsingsområder

Kommuneplanens samfunnsdel *Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030* tar for seg FNs tre bærekraftsdimensjoner som rammer for planen hvor økologisk, sosial og økonomisk bærekraft henger sammen og påvirker hverandre. I tillegg har kommunen tre satsingsområder: *Attraktiv og miljøvennlig, Inkluderende og mangfoldig og Skapende og kompetent.*

Satsingen og utfordringene ved bærekraftsmålene gjelder alle planer og strategier for hele kommunen, også kulturstrategien. I kulturstrategien har vi tatt noen grep som er viktige for utviklingen av kulturlivet. De gjennomgående strategiene bærekraft, mangfold og kvaliteter vil styrke satsingsområdene.

Visjon

Kristiansand - kultur i alt vi gjør

Kristiansand er den ledende kulturbyen på Sørlandet. Sammen skaper vi en mangfoldig og bærekraftig kommune hvor kunst og kultur har en sentral plass.

Gjennom samarbeid mellom kunst- og kulturaktører, academia, næringsliv og politikere vil vi sikre en bærekraftig utvikling av kulturlivet. Kommunen vil støtte opp om kreative næringer og fremme en inkluderende kulturpolitikk. Byens urbane kvaliteter i samspill med en levende kystkultur er med på å bidra til vår egenart. Våre store kunst- og kulturinstitusjoner er fyrtårn som bidrar til synlighet og stolthet.

I en tid med press på økonomi og krav om økt effektivitet, samtidig som man skal ha en miljøvennlig og bærekraftig byutvikling, har kunsten en viktig rolle. Gjennom kunsten skaper vi noe genuint på stedets egne premisser. I Kristiansand opplever og deltar innbyggerne i et vitalt og bredt kunst- og kulturliv gjennom hele livsløpet. Kunst og kultur bidrar til verdiskapning, kompetanse, læring og god folkehelse. Kunsten både utfordrer og styrker demokratiet. Kristiansand fremmer de lokale kulturuttrykkene og åpner opp for internasjonale impulser. I Kristiansand er kunsten fri og alle har mulighet til å både skape og oppleve kunst. Vi er en friby for forfulgte forfattere og kunstnere og fremmer ytringsfrihet og internasjonal solidaritet.

Kristiansand investerer i infrastruktur, utdanning og formidling og sikrer at kommunen har et levende kulturliv. Kulturbyen utfordrer, inspirerer og engasjerer innbyggerne gjennom et variert kulturtilbud, og bidrar til å skape en mer dynamisk og livskraftig by.

I Kristiansand er det kultur i alt vi gjør.

Smartere sammen

Kvaliteter

Kompetent

Mangfold

Kristiansand - kultur i alt vi gjør

Internasjonalt
orientert

Bærekraft

Synlighet,
identitet og
stolthet

Utfordringsbilde

Agder fylkeskommunes *Regionplan Agder 2030* kom i årsskiftet 2019/2020 og presenterer flere ambisiøse mål for hele regionen. I 2030 er Agder internasjonalt kjent som en nyskapende og mangfoldig kulturregion med en kunnskapsbasert kulturpolitikk. Målet mot 2030 er at tettheten av kunstnere og kulturarbeidere i Agder er den høyeste i landet utenfor Oslo. Kristiansand kommer som storby i den nærmeste fremtiden til å måtte spille en stor rolle inn i arbeidet mot å nå disse målene sammen med hele regionen.

Kunstnertetthet

De siste ti årene har man kunnet måle en positiv utvikling av kunstnertetthet i Kristiansand. Likevel er tettheten ikke høyere enn den generelle nasjonale tettheten, selv om den er høyere enn i Agder.

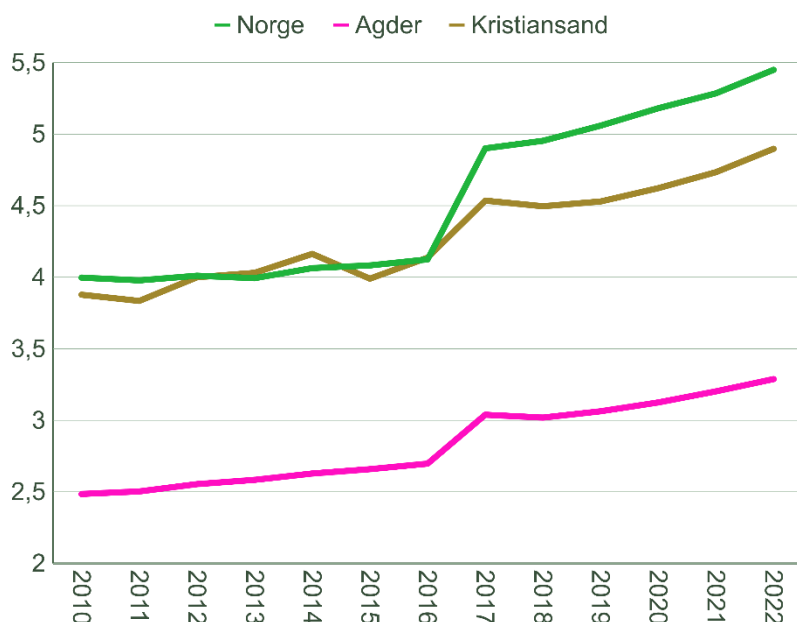

Fig 1: Norsk Kulturindeks: Kunstnertetthet

Tallene fra Norsk Kulturindeks (Telemarksforsking 2023) viser at Kristiansand har lavere kunstnertetthet i forhold til sammenlignbare byer som Trondheim, Tromsø, Bergen, Stavanger og Bærum. Kunstnertettheten i Kristiansand ligger på 4,9 som også er under den nasjonale kunstnertettheten på 5,4 (antall kunstnere per 1000 innbyggere). Dette er lavere enn forventet. Kristiansand ligger ellers over gjennomsnittet til Agder som er 3,3.

Dette kan ha noe med at institusjoner som Kilden, Vest-Agder-museet og Kunstsilo skaper flere arbeidsplasser for kunstnere enn andre mindre byer.

Høy kunstnertetthet gir kunstnerisk og kreativ kompetanse til byutvikling. Telemarksforsking regner med en rekke faktorer som kan påvirke kunstnertettheten i en kommune. Kommunen må ikke være for dyr å leve i, det må være mange arbeidsplasser i kommunen og spesifikt flere kulturarbeidsplasser for at kunstnere skal bosette seg.

Ellers er det vanskelig å fastslå noen direkte årsak-virkning sammenheng mellom forskjellige forhold, det være seg demografiske eller innsatsfaktoren til kommunen.

Byene som har høyere kunstnertetthet enn Kristiansand har kunstsikoler eller kunstakademier i tillegg til musikkutdanning. Kristiansand har utdanning innen rytmisk og klassisk musikk, men ikke utøvende eller skapende utdanning innen andre kunstsjangre. Kunstnermiljøet har uttrykt et ønske og behov for kunstutdanning eller kunsthøgskoler for film, scenekunst og det visuelle feltet.

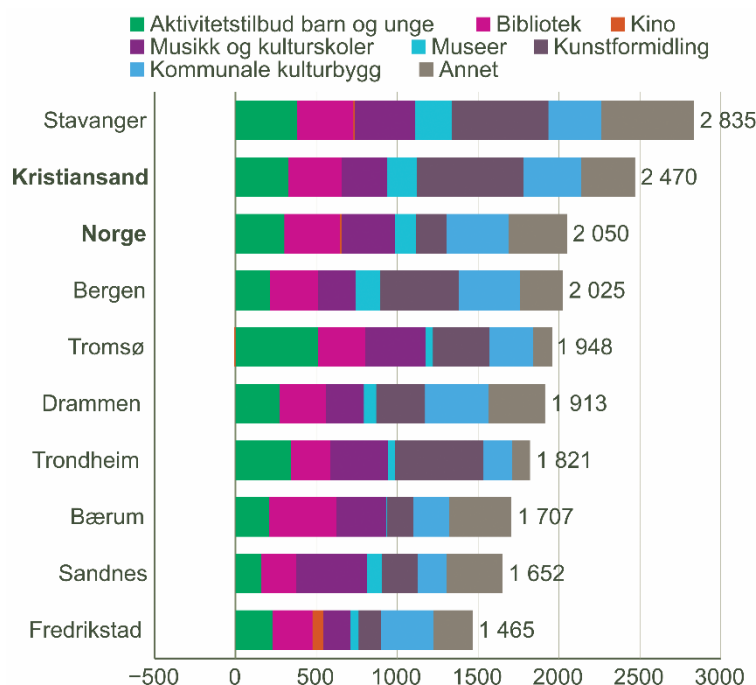

Fig 2: Norsk Kulturindeks: Samlede utgifter fra kommunene til kultur

Kommunale utgifter til kultur

Kommunale utgifter til kultur er en vesentlig innsatsfaktor for kommunene, men det ser ut til at dette ikke påvirker kunstnertettheten. Kristiansand ligger på sjetteplass når det gjelder kunstnertetthet sammenlignet med andre storbyer, men på andreplass etter Stavanger når det gjelder samlede utgifter til kultur. Kristiansand kommune har gode kulturtilbud for barn og unge og bruker mer midler enn andre sammenlignbare kommuner på for eksempel fritidsklubber og kunstformidling.

Telemarksforskning har ikke funnet en korrelasjon mellom kunstnertetthet og kommunale utgifter til kultur. For Kristiansand inneholder kostnadene til kulturformidling blant annet kommunens tilskudd til Kilden som er en av landets største kulturarbeidsplasser.

Kommunen gir et høyere tilskudd til Kilden enn tilsvarende institusjoner i andre sammenlignbare kommuner per innbygger. Kildens tilstedeværelse bidrar til at Kristiansand ligger tett på landssnittet for kunstnertetthet og signifikant høyere enn snittet for Agder.

Innspillmøter og lokale utfordringer

I arbeidet med strategien er det blitt holdt 21 innspillmøter med kulturfeltet hvorav fire innspillmøter handlet om spesialtemaene bærekraft, mangfold, kunstnerisk ytringsfrihet og kunstnerisk autonomi. Disse møtene, i tillegg til kommunens fagkompetanse, har gitt oss et mer lokalt og nyansert utfordringsbilde enn det Norsk Kulturindeks gjør. Kulturaktørene er stolte av byen og dens kvaliteter. Kunst og kultur har allerede en rolle i hele kommunen, men denne rollen kan i enda større grad synliggjøres når man definerer kristiansandernes identitet. Dette gjelder også kompetansebygging, tilgjengeliggjøring av arbeids- og produksjonslokaler og publikumsutvikling. I Kristiansand er det mangler i verdikjedene for kulturbransjen og det er behov for å stimulere deler av kulturnæringen. Tilskuddsordningene må derfor holdes oppdaterte og møte kulturlivets behov til et kulturliv i stadig endring.

Globale utfordringer

Megatrender er endringer som påvirker hele verden slik som klimaendringer, demografiske endringer samt globalisering og urbanisering. Disse trendene har konsekvenser for hvordan man legger planer og strategier. Arbeidsmarkedet og de økonomiske rammebetingelsene kommer til å endre seg i tiden som kommer. Digital transformasjon påvirker hvordan man skaper, innoverer, kommuniserer og opplever. Disse endringene har innflytelse på kulturfeltet.

I innspillmøtene med kunstnere og kulturarbeidere opplever vi at digital transformasjon ikke er på deres agenda. Stiftelsen Cultiva og senteret CreaTeME på Universitetet i Agder er drivkraft for den digitale utviklingen innen kunst- og kulturfeltet. Gjennom deres teknologiske satsning har Kristiansand en mulighet til å få kompetanse og ta en ledende nasjonal posisjon innen digital transformasjon.

Kultursektoren kan også vise vei i hvordan man håndterer forskjellige megatrender. Et levende kulturliv fører til flere opplevelser og møter mellom mennesker. Kultursektoren kan flytte fokus fra en forbruksbasert til en opplevelsesbasert og mulig mer bærekraftig økonomi.

Kulturlivet i Kristiansand er en drivkraft for regionen. Strategien tar for seg fremgangsmåter og satsingsområder som setter kommunen i stand til å håndtere trender og nå bærekraftsmålene.

Strategier

For å utvikle kulturlivet i Kristiansand er det lagt til grunn tre gjennomgående strategier som skal prege fire utvalgte satsingsområder. Strategiene er *kvaliteter, mangfold og bærekraft*.

Satsingsområdene er *smartere sammen, kompetent, internasjonalt orientert og synlighet, identitet og stolthet*.

Kvaliteter

Kunstnerisk kvalitet er avhengig av kontekst og er ikke en universell størrelse. For å heve og utvikle kunst- og kulturlivet må vi snakke om ulike kvaliteter. Den bevegelige kvalitetsforståelsen er viktig for at kunsten skal oppleves relevant. Oppfattelsen av kulturen og kunstens kvalitet er avhengig av referansene, bakgrunnen, erfaringen og forventningene man har.

Ytringsfrihet og mulighet til å gi og motta kritikk er elementer som driver kunsten og kulturen fremover. Her kommer også nødvendigheten av et uenighetsfelleskap inn. En åpen samtale om forskjellige kvaliteter og kriterier for måloppnåelse eller kunstneriske mål, er en forutsetning som må dyrkes. Det er viktig å opprettholde prinsippet om armlengdes avstand.

For å oppnå kvaliteter i kunsten i Kristiansand må vi ha en kombinasjon av et profesjonelt kulturliv, talentutvikling, faglig utvikling, kompetanseheving, gode arbeids- og produksjonsvilkår og, ikke minst, et mangfoldig kulturliv. Uavhengig av kvalitetsforståelsen har kunsten verdi i seg selv.

Mangfold

Mangfold i kulturlivet er en forutsetning for at Kristiansand skal være en god by for alle. Økt mangfold innebærer at man utvider rommet for aksept og kritisk refleksjon. Mangfold bygges i stor grad på representativitet, i hvem som skaper, hvem som kuraterer og hvem som opplever. Mangfold handler om å legge til rette for et rikt spekter av uttrykk.

For at kunst og kultur skal ha relevans, må hele befolkningen kunne kjenne seg igjen i det som formidles og produseres. For å nå ut til hele befolkningen trenger vi et større mangfold blant utøverne og beslutningstakerne innen kulturfeltet. Kulturlivet må legge til rette for at alle kan delta likeverdig og aktivt i utviklingen av Kristiansand sitt kulturliv som utøvende, aktør og konsument.

Ved å la ulike stemmer slippe til ivaretas ytringsfriheten. Vi får økt forståelse for hverandre, og for sentrale spørsmål og utfordringer i kulturlivet. Dette er viktig for opplevelsen av tilhørighet og fellesskap.

Mangfold i program, personell og publikum er en forutsetning for å ivareta kvaliteten i kunst og kulturlivet.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål gir viktige premisser for samfunnsutvikling i norske kommuner. De tre bærekraftsdimensjonene økologisk, sosial og økonomisk bærekraft henger sammen, påvirker hverandre og er lagt til grunn i alle satsingsområdene med ulik vektlegging i hvert satsingsområde.

Økologisk bærekraft handler om å utvikle samfunnet innenfor planetens tålegrenser. Kulturraktørene må bidra til å gjøre både sektoren og egen virksomhet grønnere og mer bærekraftig. Gjennom kompetanseheving og samarbeid har kommunen sammen med aktørene en mulighet til å bli en foregangskommune innen økologisk bærekraftig kulturliv.

Kunst og kultur bedrer innbyggernes levekår og folkehelse og gir identitet, tilhørighet og stolthet. Sosial bærekraft innen kunst og kultur betyr at vi sikrer tilgang til kunst og kulturopplevelser for hele befolkningen igjennom hele livsløpet. Et godt og attraktivt kunst- og kulturliv er med å sikre demokratiet, bedre tilliten i lokalsamfunnet og innbyggernes levekår.

I dag lever en stor andel av kunstnere under fattigdomsgrensen. Profesjonalisering og publikumsutvikling utvider markedet og skaper flere kulturarbeidsplasser. Et økonomisk bærekraftig kulturliv skaper verdier i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

I en fremtid som krever omstilling kan kunst og kulturopplevelser få flere i arbeid. Kunst og kultur bidrar til å nå bærekraftsmålene ved å flytte fokus fra forbruk til opplevelser.

Fig 3: Økologisk, sosial og økonomisk utvikling kan ikke oppnås isolert fra hverandre, denne modellen av FNs bærekraftsmål viser sammenhengen mellom dimensjonene der økonomisk bærekraft er avhengig av at økologisk og sosial bærekraft er ivarettatt.

Satsingsområder

For å realisere visjonen og sikre fokus på målene er det valgt ut fire satsingsområder: *Smartere sammen, Kompetent, Internasjonalt orientert* og *Synlighet, identitet og stolthet*. Satsingsområdene har retningsmål (slik vil vi ha det) og strategier (slik gjør vi det) og blir førende for handlingsplanene som følger kulturstrategien.

For at Kristiansand skal bli en kulturell drivkraft både i regionen og landet er det viktig at hele kulturfeltet drar i samme retning.

Smartere sammen

Samarbeid og dialog med kommunens og regionens kulturaktører er avgjørende for å skape kunst og kultur av høy kvalitet. Satsingsområdet smartere sammen viser hvordan Kristiansand skal arbeide for å utvikle arbeids- og produksjonslokaler, treffsikre tilskuddsordninger, visningsarenaer og uterom både i sentrum og nærmiljøene. For å sikre et bærekraftig og mangfoldig kulturliv er det viktig at vi jobber smartere sammen og gir rom for kunst og kulturaktører og de som opplever kunst og kultur.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Kristiansand har gode arbeids- og produksjonsvilkår for talenter, kunstnere og kulturarbeidere.	<ul style="list-style-type: none"> - Ivareta og tilrettelegge for øvings-, produksjons- og kontorlokaler i nærmiljøene og Kvadraturen. - Samarbeide med kompetansesentrene, kulturinstitusjonene og lokale aktører for å lage møteplasser. - Sikre at kommunens aktuelle bygg oppfyller krav til sambruk av kunst- og kulturaktører, det være seg lyd- eller romløsninger. - Sikre at Odderøya kan videreutvikles som arena for profesjonelle kunst og kulturaktører. - Sikre at Odderøya har et komplett tilbud av formidlingsbygg for kulturarv, scenekunst, musikk og billedkunst. - Bidra til tilrettelegging for at større arrangementer og produksjoner kan gjennomføres i Kristiansand. - Tilrettelegge for sirkulære løsninger, ansvarlig forbruk og produksjon i kulturfeltet. - Kristiansand kommune benytter kunstnere som samfunnsressurs og synliggjør verdien av dette. - Legge til rette for at kreative næringer kan bidra til nye arbeidsplasser.

<p>I Kristiansand bidrar kunst og kultur til kvalitet og attraktivitet i senterområder og nærmiljøer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for kunst og kulturopplevelser der folk bor. - Samarbeide om tilgjengelige åpne kulturarenaer i alle bydeler. - Sikre infrastruktur for kulturarrangementer i bydelssentrene. - Øke aktiviteten i kulturaksen som et urbant rom for kunst og kultur. - Kunst og kulturfeltet bidrar til å skape engasjement og involvering i utviklingsprosesser i kommunen. - Kunst og kulturlivet gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. - Legge til rette for at kulturopplevelser kan bidra til bedre folkehelse
<p>Kristiansand kommune har tilskuddsordninger som svarer på kunst- og kulturfeltets behov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jevnlig gjennomgang av tilskuddsordningene. - Strategisk prioritering av tilskudd og stipender innen kunst og kultur. - Bærekraft, kunstnerisk kvalitet og mangfold er viktige vurderingskriterier i behandlingen av søknader.
<p>Kristiansand kommune praktiserer god intern og ekstern samhandling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jevnlig dialog og samhandling mellom det offentlige, institusjoner, akademia, næringsliv, kompetansesentre og det frie feltet.
<p>En aktiv kulturpolitikk bidrar til positive ringvirkninger på andre politikkområder.</p>	

Kompetent

Fagkunnskap innenfor kunst- og kulturfeltet gjør kulturbyen Kristiansand fremoverlent, i stadig utvikling og sikrer kvalitet gjennom hele verdikjeden. Dette er en forutsetning for varierte tilbud, gode produksjoner og attraktive opplevelser. Kompetanse om sirkulære løsninger, ansvarlig forbruk og produksjon bidrar til en bærekraftig utvikling av kunst og kulturfeltet. Kunnskap om publikum vil bidra til utvikling av kulturtilbudet, levedyktige kulturaktører, mangfoldig deltakelse og inkludering i kulturlivet.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Kristiansand har kompetente offentlige og private kulturaktører.	<ul style="list-style-type: none"> - Styrke og videreutvikle de etablerte kulturinstitusjonenes posisjon og rolle. - Styrke fagkompetansen i verdikjedene. - Videreutvikle kompetansesentrene og nettverksorganisasjonene. - Styrke entreprenørskapskompetansen blant kunst og kulturaktører. - Samarbeid med institusjoner og andre private og offentlige aktører lokalt, nasjonalt og internasjonalt. - Styrke samarbeidet mellom kulturlivet og Fakultet for kunstfag på Universitetet i Agder og universitetet for øvrig. - - Støtte kompetansesentrene slik at de gis mulighet til å utvikle kulturbaserte næringer.
Kristiansand har kunnskapsdrevet og dialogbasert utvikling av kunst og kulturfeltet.	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre at alle innbyggere møter kunst- og kultur gjennom hele livsløpet. - Stimulere til videreutdanning for kunst- og kulturaktører i samarbeid med Universitetet i Agder. - Stimulere til forsknings- og kunnskapsbaserte prosjekter og publikumsutvikling. - - Kunst- og kulturaktører anvender teknologi i utviklingen av kunst- og kulturtilbudet.
Kristiansand er ledende på bærekraftige kulturarbeidsplasser.	<ul style="list-style-type: none"> - Synliggjøre krav og ordninger for et mer bærekraftig kulturtilbud. - Stimulere til en mer miljøvennlig infrastruktur for kulturaktørene. - Pådriver for et likestilt, inkluderende og mangfoldig kunst- og kulturliv. - - Arbeide aktivt for et seriøst arbeidsliv, sikre anstendige arbeidsforhold for kulturarbeidere og motarbeide svart økonomi.

Internasjonalt orientert

Kristiansand er en internasjonalt orientert kommune med kort avstand til kontinentet. Lokale aktører drar ut i verden, når nye markeder og er ambassadører for Kristiansand. Internasjonale kunstnere kommer til Kristiansand og bidrar til et mangfold av kunst og kulturtilbud, unike kulturopplevelser, utvekslinger med lokale kunstaktører og bidrar til åpenhet og forståelse i befolkningen. Den teknologiske utviklingen gjør verden mer tilgjengelig og det blir mulig å nå et internasjonalt marked hjemmefra.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Kristiansand er attraktiv for internasjonale kunst- og kulturaktører.	<ul style="list-style-type: none"> - Kristiansand kommune legger til rette for internasjonal utveksling og profesjonelt samarbeid. - Kristiansand er en god vertskommune for internasjonale kulturarbeidere og arrangører. - Kristiansand er en attraktiv produksjons- og visningsarena for internasjonal kunst.
Kristiansand er attraktiv for et internasjonalt kunst- og kulturpublikum.	<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle Kristiansand som kulturelt tyngdepunkt for besøkende fra hele verden. - Kristiansand synliggjør kulturtilbudet for et internasjonalt publikum.
Kristiansand er en ettertraktet eksportør av kunst og kultur.	<ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for at lokale kunst- og kulturaktører kan lanseres internasjonalt. - Øke kompetansen om internasjonale markeder - - Legge til rette for digitalisering av kunst- og kulturuttrykk.
Kristiansand kommune tar initiativ til internasjonale kulturprosjekter og nettverk.	<ul style="list-style-type: none"> - Synliggjøre og utnytte ordninger rettet mot internasjonalt samarbeid. - Styrke internasjonalt nettverk. - Stimulere til internasjonale samarbeidsprosjekter og utveksling.

Synlighet, identitet og stolthet

Kristiansand har vært en mangfoldig og internasjonal by siden grunnleggelsen i 1641. Det er en tiltakende utfordring å skape lokal tilhørighet i en globalisert verden, samtidig som begrepet identitet er i endring. Kunst- og kulturinstitusjonene våre er med på å ivareta og formidle vår felles historie både i lokal, nasjonal og internasjonal sammenheng.

Kulturarenaer sammen med kunst- og kulturaktørene skaper unike opplevelser som er viktig for Kristiansands identitet, historie og stolthet. Kristiansand kommune prioriterer kunst- og kulturlivet som en viktig, nødvendig og naturlig del av innbyggernes liv, både til hverdag og fest. Kunst og kultur gjør Kristiansand til et attraktivt regionsenter.

Kristiansands identitet er tett knyttet til vår kunst- og kulturarv.

Slik vil vi ha det:	Slik gjør vi det:
Kristiansand er god på formidling av kunst og kultur.	<ul style="list-style-type: none"> - Godt samarbeid med institusjoner, organisasjoner og frivillige lag og foreninger innen kunst og kultur. - Legge til rette for formidling av Kristiansand kommunes kunst og kulturarv. - Ha tilskuddsordninger som inkluderer formidling av kunst og kultur. - Formidler både tradisjonelle og nyskapende kulturproduksjoner.
Kristiansand synliggjør kunst- og kulturproduksjonen i og fra Kristiansand.	<ul style="list-style-type: none"> - Lett tilgjengelig informasjon om Kristiansands kulturtilbud, arrangementer og utstillinger til innbyggere og besøkende. - Øke bevisstheten og bygge stolthet rundt Kristiansands kunst- og kulturaktører. - Profilere Kristiansands kunst og kulturaktører nasjonalt og internasjonalt. - Arbeide for å få mer nasjonale midler til sentrale kulturinstitusjoner i Kristiansand.
Kristiansands kunst- og kulturliv viser mangfoldet i kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> - Kunst- og kulturproduksjonen speiler mangfoldet i befolkningen. - Bidrar til mangfold i program, personell og publikum.
I Kristiansand har vi sterke kulturinstitusjoner, et fritt kulturfelt som blomstrer og gjør det enklere og tryggere å være kunstner.	

Oppfølging av planen

Strategien skal ligge til grunn for kommunens kulturpolitikk. *Kultur i alt vi gjør* er ment å være helhetlig og overordnet for å favne all kunst og kultur i kommunen, både innad i organisasjonen og for kulturaktørene og publikum.

Kultur i alt vi gjør må realiseres og følges opp i direktørområdenes egne planer, og prioriteres inn i økonomiplanarbeidet. Ansvaret for dette legges direkte til direktør for kultur og innbyggerdialog. Øvrige direktørområder har et felles ansvar for å få på plass tiltak som bidrar til å oppfylle kulturstrategiens visjon, *Kultur i alt vi gjør*.

Gjennom samarbeid med de store institusjonene, det frie profesjonelle feltet, academia og næringsliv skal kommunen med sine rådgivere og kulturrenheter videreutvikle kunst- og kulturlivet i Kristiansand.

Kilder

Norsk kulturindeks, Telemarkforskning (ble oppdatert med tall fra 2022, 29.sept 2023)
Regionplan Agder 2030: Agder fylkeskommune
Kommuneplanens samfunnsdel «Sterkere sammen» Kristiansand mot 2030
NOU 2022:9 - En åpen og opplyst offentlig samtale
Meld. St.8 (2018-2019) Kulturens kraft – kulturpolitikk for framtida
Meld. St. 23 (2020-2021) Musea i samfunnet – Tillit, ting og tid
Kunstnere vurderer ytringsfrihet - 2020 Status for ytringsfriheten i Norge - Fritt Ords monitorprosjekt
Hvordan utvikle lokal og regional kulturpolitikk? – KS 2022
Kartlegging av kunst- og kultursektorens arbeid med mangfold, Rambøll 2022
FNs bærekraftsmål www.fn.no

Kristiansand kommunes kulturstrategi
er trykket med risoprint
hos Kristiansand Kunsthall

Kunstnerisk utforming,
trykk og innbinding:
Ylve Thon

Oktober 2023

Opplag: 100

Kristiansand kommune